

**T.C.**  
**BAŞBAKANLIK**  
**KIBRIS İŞLERİ BAŞMÜŞAVİRLİĞİ**

**Sayı** : B.02.0. KİM. 730.03.03 [01-02]/CY - 158

7.5.2012

**Konu** : 2010-2012 Kamunun Etkinliğinin ve Özel Sektörün  
Rekabet Gücünün Artırılması Programı'nın Üçüncü  
Ortak Gözden Geçirme Çalışması Değerlendirmeleri

**BAŞBAKANLIK MAKAMINA**

“Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Ekonomik ve Mali İşbirliği Protokolü” kapsamında yürütülen “Kamunun Etkinliğinin ve Özel Sektörün Rekabet Gücünün Artırılması Programı”nın, Protokolün III-4’üncü maddesi hükmü çerçevesinde üçüncü ortak gözden geçirme çalışması tamamlanmıştır. Çalışma sonucunda Ek’te yer alan izleme raporu hazırlanmış olup, bütçe durumu ve program hedeflerine ilişkin kaydedilen gelişmeler değerlendirilmiş ve özet olarak aşağıda verilmiştir:

**PROGRAMA İLİŞKİN HUSUSLAR**

**İlerleme Kaydedildiği Değerlendirilen Hususlar:**

1. Mali disiplini sağlamaya yönelik olarak ödeneksiz avans ve görev zararı verilmemesi ve reform destekleme ödeneği ile ilişkilendirilenler dışında yeni borçlanma yapılamayacağına ilişkin bütçe yasasına hükümler konulmuştur. Uygulamada bu kurallara uyulmaya devam edilmektedir.
2. Genel Bütçe’ye ilişkin gerçekleştirmelerin aylık olarak Maliye Bakanlığı web sayfasında yayınlanması kamu maliyesinde şeffaflığı sağlamak açısından olumlu bir gelişme olarak değerlendirilmektedir.
3. Optimal düzeyde vergilendirilmemiş ya da vergilendirmede uluslararası normların dışında, kayıp ve kaçağa yol açan alanlar güncel koşullar dikkate alınarak değerlendirilmeye devam edilmektedir.
4. Vergi kayıp-kaçağını engellemek amacıyla veri tabanı oluşturulmasına ilişkin çalışmalar ve bu çerçevede diğer kamu kurum ve kuruluşlarıyla yapılan işbirliği artarak devam etmektedir.

**T.C.**  
**BAŞBAKANLIK**  
**KIBRIS İŞLERİ BAŞMÜŞAVİRLİĞİ**

5. Maliye Bakanlığı tarafından hazırlanan Kamu Mali Yönetimi Yasa Tasarısı taslağı Başbakanlığa sunulmuştur.
6. Kamu Borçlanma ve Borç Yönetimi Yasası çıkarılmış, ikincil düzenlemeler tamamlanmıştır.
7. Alacakların tahsilinin hızlandırılması için adli ve idari süreçte ihtisaslaşma sağlamaya yönelik adımlar atılmıştır. Bu işlemlere yardımcı olmak üzere Polis Teşkilatında mali şube birimi kurulmuştur.
8. Tapu ve Kadastro Dairesinin daha süratli ve doğru bilgilerle çalışmasının sağlanmasına yönelik otomasyon projesine başlanmıştır.
9. Ekonomi ve Enerji Bakanlığı tarafından Bankacılık Yasa Tasarısı taslağı Başbakanlığa sunulmuştur.
10. Kalkınma Bankasının KKTCMB denetim ve gözetimine tabi olmasına yönelik Kalkınma Bankası Yasası Değişiklik Tasarısı taslağı hazırlanmış, Başbakanlığa sevk edilme aşamasına gelmiştir.
11. Özelleştirme Yasa Tasarısı 27 Mart 2012 tarihinde KKTC Cumhuriyet Meclisinde kabul edilmiştir.
12. Yeni Sosyal Güvenlik Yasası 1 Şubat 2012 tarihi itibariyle yürürlüğe girmiştir.

**Yeterli İlerleme Sağlanamadığı Değerlendirilen Hususlar:**

1. 2010 – 2012 dönemi Programının Kamu Maliyesi bölümünde “Tüm kamuda yeni istihdam edilecek personel sayıları yıllık bütçe kanunlarında merkezi idarelerde işten ayrılanların %50'si, KİT'lerde %20'sini aşmayacak şekilde belirlenecek, KİT'ler dahil yeni geçici ve sürekli personel istihdamı öncesinde Maliye Bakanlığında izin alınacak” şeklinde hüküm yer almasına rağmen, 2011 yılında, programda belirlenen sınırlamalara uyulmayarak merkezi idarelerde fazladan 196 personel istihdam edilmiştir. KİT'lere ilişkin olarak ise istihdam sınırı koşuluna uyulup uyulmadığı hususunda bilgi edinilememiştir. Buna göre;
  - a) 2012 ve izleyen yıllara ait bütçelere getireceği yük dikkate alındığında mali disiplini teminen bu duruma ilişkin tedbir alınmasının ve alınacak tedbirlerin de 2012 yılı Mayıs ayı sonuna kadar tarafımıza bildirilmesinin uygun olacağı değerlendirilmektedir.

**T.C.**  
**BAŞBAKANLIK**  
**KIBRIS İŞLERİ BAŞMÜŞAVİRLİĞİ**

- b) Yukarıda yapılan tespit dolayısıyla, personel istihdamında KKTC Maliye Bakanlığının izninin alınması konusunda gereken hassasiyetin gösterilmesi önem arz etmektedir.
- c) Diğer taraftan, kamuya yeni personel alımında istihdam edilecek idarenin hizmet ihtiyacını karşılayacak niteliklerin aranması ve bu şekilde alınacak kadrolu personelin öncelikle merkezi mevzuat birimi ile bütçe, vergi, tapu ve gümrük hizmetlerini yürüten birimlere yerleştirilmesi hususunda gereken önem ve titizliğin gösterilmesi sağlanmalıdır.
2. Yaz mesaisinin kademeli olarak kaldırılması hedefi ile ilgili olarak tek mesai uygulamasına geçilmiştir. Ancak yapılan ek mesai saatinin toplamına ilişkin veri edinilememiş olmakla birlikte, ek mesai ücretlerinde yapılan %25 oranında indirim dikkate alındığında, ek mesai için bütçeden 2010 yılında ödenen tutar ile 2011 yılında ödenen tutarın aynı seviyede gerçekleşmiş olması, saat olarak daha fazla ek mesai yapıldığının bir göstergesi olarak değerlendirilmiştir. Bu nedenle, mesai saatlerinde yapılan değişikliğe bağlı olarak yeni sistemde ek mesai uygulamasının bütçeye getireceği yük, saat ve tutar olarak izlenmeye devam edilerek tasarruf için gerekli tedbirler alınmalıdır.
3. İkinci Değerlendirme Raporu'nda; vergi politikasının belirlenmesi ve uygulanması konusunda Maliye Bakanlığının tek yetkili olmadığı anlaşılmış olup, bu kapsamda akaryakıt ürünleri üzerinden alınan fiyat istikrar fon tutarının Maliye Bakanlığı tarafından belirlenmesi konusunda çalışmalar yapılması belirtilmiş, ancak bir ilerleme sağlanamadığı tespit edilmiştir.
4. Telekomünikasyon Dairesi ile GSM şirketleri arasındaki sonlandırma ücret tarifelerindeki nispetsizlik nedeniyle GSM şirketlerine yapılan sonlandırma ücretlerinden kaynaklanan iadelerin, vergi red ve iadeleri tutarını büyük ölçüde artırmakta olduğu tespit edilmiştir.
5. Kooperatif Merkez Bankasının idari olarak yeniden yapılandırılması konusunda çalışmalar başlatılmış olmakla birlikte, mali olmayan iştiraklerin elden çıkarılması konusunda herhangi bir gelişme sağlanamamıştır.

**T.C.**  
**BAŞBAKANLIK**  
**KIBRIS İŞLERİ BAŞMÜŞAVİRLİĞİ**

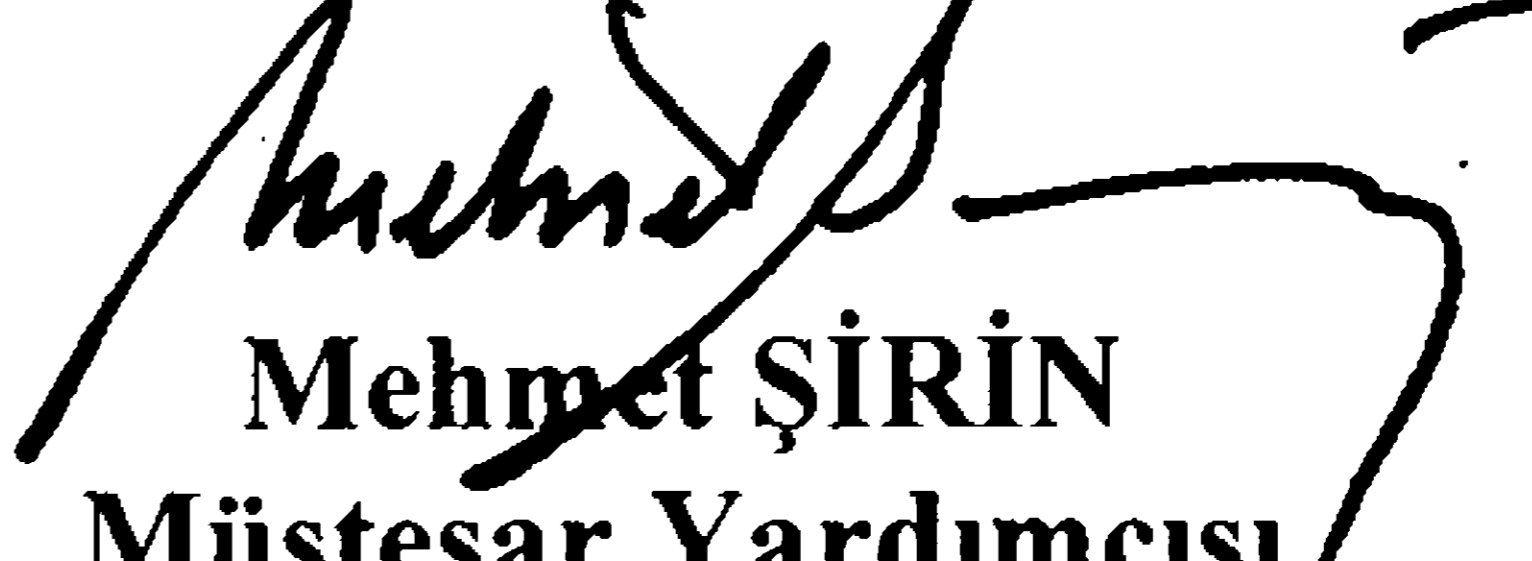
6. Şirketler Mukayyitliği tarafından tasfiyesi yürütülen bankalardaki kredi borçlularından yapılacak tahsilâtların TMSFİF'na devredilmesi için yapılması gereken yasal düzenlemeler konusunda bir ilerleme sağlanamamıştır.
7. Tarım sektörü ile ilgili olarak;
  - a) İkinci Değerlendirme Raporu'nda tarımsal faaliyetlere ayrılan yıllık bütçe kaynağının etkin kullanımı için önceden kaynak planlaması yapılmaya başlandığı olumlu bir gelişme olarak belirtilmiştir. Yapılan planlamaya aykırı olarak 2011 yılı Kasım ayında çiğ süte ilave prim verilerek 2011 yılı bütçesinde çiğ süt alımları için öngörülen prim ödenekleri aşılmıştır. Ayrıca 2012 yılı tarımsal destekleme ödeme planı henüz açıklanmamıştır.
  - b) Hayvan izleme sistemi kurulamamış, çiğ süte verilen prim desteği litre başına artırılmış, bu nedenle Programda yer alan "3.1.3.4. süt desteği tedricen azaltılacaktır" tedbiri gerçekleştirilememiştir.
8. Enerji sektörü ile ilgili olarak;
  - a) Enerji verimliliği yasası çalışmaları henüz tamamlanamamış, ayrıca elektrik enerjisinin üretim, iletim ve dağıtım fonksiyonlarının düzenlenmesi ve denetlenmesi konusunda ihtiyaç olan yetkili bir birimin Bakanlık bünyesinde oluşturulması sağlanamamıştır.
  - b) KIB-TEK'in üretim, iletim ve dağıtım fonksiyonlarına göre ayrıştırılması konusunda herhangi bir gelişme sağlanamamıştır.
  - c) Devlet dairelerine verilen elektriğin kwh tutarı 48 kuruştan 70 kuruşa çıkartılmıştır. Hane halkına uygulanan elektrik kwh bedeli ile devlet dairelerine uygulanan kwh bedeli farklılaştırılmak suretiyle KIB-TEK'e sübvansiyon yapılmaktadır. Programa uygun olmayan bu uygulama yeniden gözden geçirilmelidir.
9. Deniz ulaşımının önünde engel oluşturan liman hizmetlerinin iyileştirilmesi, bu amaçla liman otoritesi ile liman hizmetlerinin birbirinden ayrılmasına yönelik çalışmalar konusunda gelişme kaydedilmemiştir.
10. BRT'nin mali dengesini düzeltecek şekilde yeniden yapılandırılmasına yönelik herhangi bir ilerleme sağlanamamıştır.

**T.C.**  
**BAŞBAKANLIK**  
**KIBRIS İŞLERİ BAŞMÜŞAVİRLİĞİ**

**BÜTÇEYE İLİŞKİN HUSUSLAR**

2011 yılı bütçesi 2.567 Milyon TL gider, 1.901 Milyon TL gelir hedefleri çerçevesinde T.C. kaynaklarından KKTC bütçesine yapılacak 400 Milyon TL tutarındaki bütçe açığı katkısı sonrasında 266 Milyon TL'lik yerel bütçe açığı rakamı ile yasalaşmıştır. 2011 yılı gider bütçesi gerçekleşmesi 2.399 Milyon TL olarak hedeflenenin altında, gelir bütçesi ise 1.952 Milyon TL olarak hedeflenenin üstünde gerçekleşmiştir. Bu çerçevede 2011 yılı için T.C. kaynaklarından KKTC bütçesine yapılan 393 Milyon TL tutarındaki bütçe açığı katkısı sonrasında yerel bütçe açığı 55 Milyon TL olarak gerçekleşmiştir. Bu çerçevede 2011 yılında alınan tedbirlerin etkisiyle mali disiplinin sağlandığı ve olumlu bir bütçe performansının gerçekleştiği tespit edilmiştir.

Programa göre 2012 yılı için T.C. kaynaklarından KKTC'ye yapılacak bütçe açığı katkısı olarak 300 Milyon TL kaynak öngörülmüş olup bu tutarın Mart ayı itibariyle 225 Milyon TL'lik kısmı kullanılmıştır. Bu nedenle, 2012 yılının Haziran ayından sonra bütçe açığının finansmanını sağlayabilecek gerekli tedbirlerin alınması önem arz etmektedir.


  
**Mehmet ŞİRİN**  
**Müsteşar Yardımcısı**  
**T.C. Teknik Heyet Başkanı**

Ekler:

- 1- T.C. Teknik Heyet Üçüncü Ortak Gözden Geçirme Değerlendirmesi
- 2- Program İzleme Raporu

**OLUR**

...../...../2012

  
**Beşir ATALAY**  
**Başbakan Yardımcısı**